

Repa kýmna (*Beta vulgaris convar. crassa* ALEF.)

REPA KÝMNA (*Beta vulgaris convar. crassa* ALEF.)

Repa kýmna sa využíva ako glycidové šľavnaté krmivo s nízkym obsahom dusíkatých látok a vlákniny. Má vysokú stráviteľnosť pre viaceré hospodárske zvieratá - dojnice, chovný dobytok a iné.

Botanická a biologická charakteristika

Repu kýmnu zaraďujeme do čeľade mrlíkovité (*Chenopodiaceae*). Hospodársky a biologicky je to dvojročná rastlina. Rovnako ako pri repe cukrovej v prvom roku vytvára prízemnú ružicu listov a buľvu, v druhom roku sa dopestuje osivo. Na množenie slúžia klbôčka. Rozlišujeme typy odrôd objemové, prechodné a obsahové. Výhodou objemových je vysoká úroda, obsahové odrody z dôvodu vyššieho zastúpenia sušiny sú lepšie skladovateľné. V listine registrovaných odrôd sa nachádzajú aj prechodné odrody.

Nároky na agroekologické podmienky

Najvhodnejšie pôdy pre pestovanie repy kýmnej sú hlinité až hlinito-piesočnaté, dobre vyhnojené a nezaburinené. Tiež vhodné môžu byť pôdy hlboké ílovité v dobrom fyzikálnom stave a s primeraným množstvom vápnika. Na ľahších a stredne hlbokých pôdach je dôležitý dostatok humusu a priaznivé rozdelenie zrážok.

Technológia pestovania

Zaradenie v osevnom postupe - Najčastejšie ju zaraďujeme po ozimných obilninách, neodporúča sa po kukurici a kapuste repkovej pravej, po sebe najskôr po 4 rokoch.

Príprava pôdy - Príprava pôdy je spravidla podobná alebo rovnaká ako pri repe cukrovej. Tomu zodpovedá aj spôsob aplikácie hnojív.

Výživa a hnojenie - Výživa a hnojenie sú podobné ako pri repe cukrovej. Na jeseň zaorávame strednou orbou 30 až 45 t.ha⁻¹ maštalný hnoj. Repa krmna odčerpá z pôdy na produkciu 1 tony fytohmoty približne 3 kg N, 0,3 kg P a 4,3 kg K. V porovnaní s repou cukrovou sú to vyššie dávky dusíka, maximálne do 150 kg.ha⁻¹, 2/3 pred sejbou a 1/3 počas vegetácie koncom mája až začiatkom júna. Fosfor a draslík aplikujeme na jeseň súčasne so zaorávkou maštalného hnoja. Pre rast a vývin repy krmnej sú významné aj bór a mangán.

Sejba - Spôsob založenia porastu je v princípe podobný, alebo rovnaký ako pri repe cukrovej. Závisí od charakteru odrody a aktuálnych pestovateľských podmienok. Uplatňujeme medziriadkovú vzdialenosť 450 mm. Na konečnú vzdialenosť v riadku 160 až 180 mm sejeme za predpokladu vysokej poľnej vzhádzavosti (nad 70 %) a pri použití geneticky jednoklíčkového osiva. Pri zbere potrebujeme takto dosiahnuť 80 až 90 tisíc rastlín. Na vzdialenosť v riadku 90 až 120 mm vysievame pri technológii s minimálnou potrebou ručnej práce, na konci vegetácie by malo byť 75 až 80 tisíc rastlín na hektár. Najvyšší výsevok je pri technológii so zníženou potrebou ručnej práce – sejba na vzdialenosť 60 až 80 mm v riadku (jednotenie, okopávka). Sejeme do hĺbky 25 až 30 mm. V kukuričnej a repárskej výrobnjej oblasti sejeme od konca marca, vo vyšších polohách do 20. apríla.

Ošetrovanie počas vegetácie - Pred vzídením porastu repy krmnej, ak sa vytvorí prísušok, uplatňujeme mechanický zásah ježkovými alebo ryhovanými valcami. Takto uľahčíme vzhádzanie, znížime výskyt spály repy a ničíme aj niektoré buriny. Podľa potrieb plečkujeme aktívnymi a pasívnymi plečkami, rovnako ako pri repe cukrovej. Podľa druhového zloženia burín uplatňujeme reguláciu herbicídmi.

Zber a uskladnenie - Ručný zber je uplatniteľný len na malých plochách. Pri veľkovýrobných technológiách zberáme najskôr listy tak, že minimálne poškodzujeme buľvu a ponechávame čo najmenej listov (upravené cepové zberače). Buľvy zberáme upraveným trojriadkovým vyorávačom. Uskladňujeme ich vo vetraných hrobliachch pri teplote 3 až 5°C a relatívnej vlhkosti vzduchu 85 až 95 %.